

El doble exili

Com n'és d'entenedor el paisatge de la terra, de tornada de l'exili! Si estant a l'exili, el seu record us paria amb aquella veu interior que tant enyorances afinen, a l'hora del retorn, la seva sola visió real us crida amb un to subversiu que

us exalta. I és que en l'exili el viuviu, glosos, dintre vostre, net de tota profanació i lliure, mentre que en posar-vos-hi en contacte, el veien tacat de senyals que no han estat, ni són, ni seran mai els nostres. És a la llum d'aquests senyals que pren tota la cruïlla d'una ferida i que us diu, a crits, allò que els homes que en són fills han de callar molt seguit-se els llavis.

Davant aquest espectacle hom s'adona que hi ha dues menes d'exili i que no és precisament el més suau el que es viu en plena Catalunya. I, a l'imperatú d'aquell crit, se sent llançar a superar aquest segon exili,

que si aquell ens feia sentir l'allunyament material de Catalunya, aquest ens fa sentir el moral, atenyent més vivament totes les valors d'esperit, de les quals no és la darrera la dignitat d'homes i de ciutadans. Per això em fa pena trobar-me amb més d'un català que, en salutar-ho, suposa que ja ha arribat l'hora del repòs, desitjant-me una tranquil·litat que és una ofensa. Amb aquest mateix esperit anhelant la tornada dels amics i del cabdill enyorats. De vegades, agafant-los pels braços, els sacsejava per desvetllar-los de llur inconsciència i fer-los adonar que ells són tan exiliats com hàgim pogut ésser nosaltres, d'aquesta Catalunya que enhelem i que hem de fer prevaler costi el que costi. I els faria veure que, si per a superar aquell primer exili cal passar per sobre les fronteres materials, per a superar aquest segon exili, infinitament més denegat, cal passar-ne unes altres d'encara més difícils i que exigeixen sacrificis molt superiors. Fronteres que s'interposen entre nosaltres i els nostres anhelis i que no vençerem esperant, ni amb conferències, ni amb programes nous, ni confiant amb els altres, ni fent eleccions, sinó passant-les amb els nostres propis peus.

I si algú em preguntés, donat el confusionisme que existeix entre els partits catalans, a qui ha de seguir per a sortir d'una vegada, d'aquest estat de coses que ens fa sentir exiliats a casa nostra mateix, li diria: Seguiu no el que us ofereixi fórmules noves, ni us ompli el cap de raons, ni us demani el vot, sinó el que, assenyalant-vos el camí i, anant ell al davant, us digui: Som-hi!

V. GASSOL

Ciudadania femenina

Colònies escolars

Acabat el temps per a fer vida de colònia assenyalat per l'Ajuntament barceloní, els infants deixen, viles de costa i de muntanya per reprendre la seva vida usual a les cases on viuen i a les escoles que freqüenten.

En anar-se'n, la Premsa catalana dedica unes columnes a explicar la necessitat que bon nombre d'escolars anessin a colònies de fisiologia, fins a injectar-se de l'optimisme moral que representa deixar per un espai de temps l'ambient, gairebé sempre humil, on solen viure els petits estadares de les colònies.

Amb dades aclaparadores, amb gràfics ben convincents, amb percentatges colpidors, hom feia veure als ciutadans barcelonins, en el moment de l'organització de les colònies, com calia cooperar-hi perquè aquestes fossin nombroses, a fi que els nens i nenes de la ciutat poguessin sortir a les rurals per combatre, amb aire pur, llum i sol a dojo i acurat nodriment, les taques fisiològiques que la ciutat acumulava en els seus infants.

Molt just i molt dolorós tot. Molt encertat posar de relleu aquesta constant amenaça de mort que hi ha sobre els gentils caparrons dels nostres nens, per tal de cercar-hi el remei. Molt humà i a la vegada molt civílic haver-hi portat a fruit de la mar, a enfortir-se al bosc. Ara, però, tornem com ornes al niu.

Tornem colrats pel sol, amb els pulmons sadollats d'aire pur, acostumats a una alimentació regulada, suficient en quantitat i condimentada amb higiene. Tornem, doncs, amb una renovació fisiològica i les llars continuaran, en general, poc assolades, d'espais avarament il·luminats, d'aire feixuc i atapeït.

L'alimentació sana, abundant, raonadament condimentada, tindrà ara unes característiques ben distintes. Imagineu, sinó, la mare obrera, la mare que guanya un jornal, que deixa la seva llar durant la major part d'hores del dia i que a corre-cuita, en arribar-hi, ha de preparar un dinar gairebé improvisat. Nosaltres, que coneixem alguns centenars d'aquestes llars obreres, de poc jornal, de molts fills i de mares que surten a treballar per ajudar les despeses casolanes, sabem bé que l'alimentació infantil no és la que hauria d'ésser.

Els fregits hi predominen; s'abusa dels fideus i de les grasses; no se'ls priva del vi assenyallat-li patent de fortalesa; els condiments picants són requisit indispensable, ultra una irregularitat absurda en les hores dels àpats.

Imagino-vos, doncs, aquests infants, de nutrició defectuosa i de vegades escassa, que viuen en barris on la higiene va en bolquers, i on les llars corresponen als barris on és més fàcil trobar l'amenitat, l'escorçula, la tuberculosi i altres malalties segadores de la infantesa, i com enyoraran els espais amplis dels boscos que recorregueren, el bell vessant de la muntanya que pujaven i davallaven amb delit, la carícia salobra i tònica que sentiren en submergir-se en la blavor de la mar.

I penseu tot seguit que per a tornar a arribar en aquesta mena d'oasi caldrà que transcorrin onze mesos... durant els quals els nens hauran de quedar sotmesos a un règim fisiològic escàs de moviment, pobre de nutrició, migrat de llum, gairebé nul de bany, amb poquetat de sol, amb sobres d'aire viciat... Condicions assequibles a tota mena de contagis i malalties.

Comprendreu tot seguit com, socialment parlant, no podem esperar plegats de braços que tornin els trenta dies d'estiu per treure els futurs ciutadans catalans d'un ambient evidentment nociu.

Començarem nosaltres, en pensar en quelcom de pràctic, per establir de fet la inspecció mèdica a l'escola.

I diem de fet, perquè la inspecció ja existeix. L'Estat va crear unes quantes places; una per cada districte, i encara, si no estem mal informats, alguns dels de Barcelona van quedar vacants; per tant, en l'ordre oficial, la nostra ciutat té sis metges escolars que, evidentment, per més que vulguin, no poden donar l'abast a la revisió dels nens escolars, ni fer, malgrat de la seva solvència, grans filigranes en el seu començament, per manca de temps i de mitjans econòmics i per excés d'alumnes als quals reconèixer. L'Ajuntament té pocs, però excel·lents, metges escolars, que podria augmentar en nom a fi que amb una acció més diluïda, la tasca a realitzar tingui la consistència que exigeixen els moderns preceptes de la pedagogia i deixés en aquest punt contrari el nom de la capital de Catalunya al nivell que li pertoca.

Caldrà, doncs, aprofitar aquesta elements, que el Municipi barceloní, ara en pla de reorganització del seu ensenyament, pensés en la creació d'un cos mèdic que, d'acord amb els directores, mestres de les escoles, ultra fixar els plans pedagògics orientats a un respecte màxim a l'organisme infantil, tingués al seu càrrec la revisió dels nens en

Enric Fontbernat, un tècnic al servei de la República

En detenir els perseguits de Garraí, la policia tenia també el propòsit de detenir Enric Fontbernat. Però Enric, malgrat l'actuació en aquest cas diligent de la policia, pogué esquivar-se. Tenia la botiga—Enric és electricista; precisament per això es feia sospitos—davant de casa. Els perseguits pujaven al pis, mentre ell recorria la capital per inquirir noves. Enric i un company arribaren de pressa, en un cotxe; baixaren al cantó, i passaren com aquell qui no hi toca per davant de la porta de l'escala. Una veïna avisà Enric: "Són dalt". Si ja era això. Enric es va ficar a la botiga, s'hi va estar tota la tarda. Els policies, tranquils, segurs, havien muntat la guàrdia davant la porta de l'escala. Però no se'ls acudí de llegir el gran rètol de la botiga, davant mateix: "Enric Fontbernat". Potser la lectura els cansa. Naturalment, no van detenir Enric. Això s'esdevingué dos dies després de les primeres detencions, i uns quants dies més tard passava la frontera. Mentrestant es va estar a casa d'un company, també perseguit.

Enric Fontbernat—germà del músic Josep—és diu Verdader de segon cognom. El seu nom, és clar, va anar pel diari en fer-se públic l'afar. La família de Jacint Verdader—de Mosén "Cinto", vaja—és va creure obligada a aclarir les coses. Enric no era parent de l'alt poeta. No era parent tampoc—i ara—els seus parents. El rumor, circulat en aquest sentit, entre els milers de rumors que pululaven, era inexacte. Així ho deia una nota d'aquella família.

Ni la nota, però, ni cap altra cosa, no aclaria ni al públic ni a molts dels mateixos processos que d'interior podia ésser aquell home. Gairebé ningú no en tenia idea. Només uns quants patriotes el recordaven com a president de "La Fala". Només un petit grup insignificant el tenia present com a fundador del que és avui "Palestra", juntament amb el doctor Xalabarder, "que va tenir la poca gràcia d'embarcar-m'hi", diu. (Perquè no accepta pas la fórmula de "Palestra" després de les evolucions que ha sofert la seva idea primitiva.)

El pitjor és que a França, on va anar a parar, pel que es veu no en tenien tampoc una idea massa clara. Després d'estar-se un any i mig a París sense documents de cap mena, pel novembre de 1926—en ocasió dels fets de la frontera—volgué demanar per-

mis per romandre-hi. Es procurà uns papers falsos a nom de Verdader, com si vingues de Bèlgica. La policia francesa va demanar als seus col·legues belgues informes de Fontbernat. I va resultar que el senyor Fontbernat feia un any i mig que treballava a Bèlgica i era un ciutadà pacífic i bon minyor. Només que—única observació—la seva esposa vivia irregularment a París amb un tal senyor Verdader. "Aquell que vivia irregular-

ENRIC FONTBERNAT

ment amb la meua dona era jo mateix"—explica Enric amb un somriure. Vuit dies després va haver d'anar a Bèlgica de debò perquè França l'expulsava. Això que sembla un conte de Mark Twain és rigorosament històric. I, de més a més, és exacte.

Quan el procés de Macià i els seus, tanmateix, tornava a ésser a França. En descorbri-lo feia quinze dies que era a Camprodon, junt amb tres amics. Entre aquests amics hi havia Abelard Tona, actualment exiliat a Mèxic. "La guàrdia civil—ens explica, davant la tasca de café aromós—anava de bòlid aquella dies. Buscava, i no sabia què ni qui. Ens va demanar papers. Vam ensenyar els que portàvem. Després ens va preguntar d'on veníem. Li vam dir que del Canigó, i li vam explicar un itinerari completament fantàstic i irrealitzable. No ens va voler saber si el Canigó "era Espanya". Vam dir que sí, i van quedar tan tranquils. Des d'aquell moment no ens van molestar més.

Han passat dies. La vibració del complet de novembre ha passat gairebé a la història, però la voluntat que el determinava subsisteix mentre encara persisteixen les seves causes. Fontbernat, com en l'any de l'esforç, ha entrat novament a Catalunya amb els ulls brillants, amb el pit obert.

Un esmortuiment paradoxal

Heus ací el que passa a Sant Feliu de Codines: res més, ni res menys, que un esmortuiment paradoxal.

Efectivament, davant l'actuació dels tinglados armats per la Lliga amb la santa finalitat de fer allò que millor li plagui, no hi ha cap conversa entre els elements capacitats de la vila que no giri entorn dels homes que avui exerceixen—i de quina manera!—el denominat posament govern normal de la població.

La joventut, però, comença a sentir-se fatigada i shrdiu shrdiuudiu

tots els ciutadans, com en un altar erigit a la infantesa, hi hem d'aportar les idees que ens semblin més realitzables, les suggerències que creuem més estimuladores i l'abrandament del nostre neguit perquè les nissagues catalanes assolixin la vitalitat d'un poble fort.

MONTSERRAT JORDI
Vota mar, agost 1930.

El senyor Fontbernat, un tècnic al servei de la República, és un home que ha estat a França, on va anar a parar, pel que es veu no en tenien tampoc una idea massa clara. Després d'estar-se un any i mig a París sense documents de cap mena, pel novembre de 1926—en ocasió dels fets de la frontera—volgué demanar per-

mis per romandre-hi. Es procurà uns papers falsos a nom de Verdader, com si vingues de Bèlgica. La policia francesa va demanar als seus col·legues belgues informes de Fontbernat. I va resultar que el senyor Fontbernat feia un any i mig que treballava a Bèlgica i era un ciutadà pacífic i bon minyor. Només que—única observació—la seva esposa vivia irregularment a París amb un tal senyor Verdader. "Aquell que vivia irregular-

ment amb la meua dona era jo mateix"—explica Enric amb un somriure. Vuit dies després va haver d'anar a Bèlgica de debò perquè França l'expulsava. Això que sembla un conte de Mark Twain és rigorosament històric. I, de més a més, és exacte.

Quan el procés de Macià i els seus, tanmateix, tornava a ésser a França. En descorbri-lo feia quinze dies que era a Camprodon, junt amb tres amics. Entre aquests amics hi havia Abelard Tona, actualment exiliat a Mèxic. "La guàrdia civil—ens explica, davant la tasca de café aromós—anava de bòlid aquella dies. Buscava, i no sabia què ni qui. Ens va demanar papers. Vam ensenyar els que portàvem. Després ens va preguntar d'on veníem. Li vam dir que del Canigó, i li vam explicar un itinerari completament fantàstic i irrealitzable. No ens va voler saber si el Canigó "era Espanya". Vam dir que sí, i van quedar tan tranquils. Des d'aquell moment no ens van molestar més.

Han passat dies. La vibració del complet de novembre ha passat gairebé a la història, però la voluntat que el determinava subsisteix mentre encara persisteixen les seves causes. Fontbernat, com en l'any de l'esforç, ha entrat novament a Catalunya amb els ulls brillants, amb el pit obert.

El senyor Fontbernat, un tècnic al servei de la República, és un home que ha estat a França, on va anar a parar, pel que es veu no en tenien tampoc una idea massa clara. Després d'estar-se un any i mig a París sense documents de cap mena, pel novembre de 1926—en ocasió dels fets de la frontera—volgué demanar per-

EMILI GRANIER-BARRERA

TEMES CIUTADANS

Aquella Minerva... i altres coses

BARCELONA ÉS UNA GRAN URBS

diuen els estrangers que l'han visitada darrerament amb motiu de la darrera Exposició Internacional suar clausurada; però la majoria d'ells i fins la majoria dels ciutadans de Barcelona estan convençuts que hi ha coses en la seva urbanització que la perjudiquen d'una manera extraordinària. La premsa s'ha ocupat repetides vegades d'aquesta qüestió, i ha posat de manifest, en més d'una ocasió, la necessitat que aquestes irregularitats artístiques siguin modificades al més aviat millor, i fins, en alguns casos, suprimides aquelles edificacions o monuments que d'una manera tan directa malmeten l'estètica de la urbs barcelonina.

LA RAMBLA DE CATALUNYA no vol ésser menys en aquesta campanya de dignificació urbanística i reclama que, amb tota urgència, es procedeixi a l'arranjament de totes aquestes obres antiartístiques i barroeres que la passadictadura instal·là prescindint de tot mirament urbà i amb l'únic propòsit de realitzar una obra particularment aprofitament.

AQUELLA MINERVA instal·lada al capdamunt del passeig de Gràcia, per exemple, és una prova extraordinària del mal gust que presidia la Comissió municipal de l'Ajuntament de la dictadura.

Afortunadament, l'actual Consistori prengué l'acord, ja fa temps, que aquella Minerva, aquelles quatre columnes antiestètiques, aquells famosos cavalls i tota aquella farfalleja que l'ornamenta (?) fossin trets d'aquell lloc estratègic que mata la bella perspectiva del carrer de Salmerón. La protesta unànime del poble fou atesa en aquella ocasió; però aquella famosa Minerva continuava encara impertèrrita en el lloc que fou emplaçada i ningú s'ha preocupat que fou portat a la pràctica l'acord del Municipi que havia de contribuir a reparar un delictes de l'estètica comés sota l'empay de l'Ajuntament presidit per un home de gust exagerat com és el baró de Viver.

Ha passat el temps. Dies, setmanes i mesos han transcorregut d'ençà que fou pres l'acord. Per què, doncs, la famosa Minerva continua en el seu lloc, o més ben dit, en un lloc que ja no és el seu?

Això és el que, senyors regidors de l'Ajuntament de Barcelona, ens interessa de saber. ¿Es que hi ha alguna oposició? ¿Es que hi ha algun interès especial en què sigui virtualment separat el passeig de Gràcia del carrer de Salmerón? Hem de creure que no, forçosament! En aquest cas, doncs, i per què aquella baluerna intolerable continua encara ferint l'esguard dels pacífics ciutadans de Barcelona?

Senyor alcalde: ¿Es que el bon gust i la perfecció estètica de la ciutat no preocupa els components de la Corporació que vós presideix? Ens consta que no i per això i en nom de la ciutat, d'aquesta ciutat que tolera tots els atemptats a la seva urbanització d'una manera impasible, demanem que sigui tret definitivament del capdamunt del passeig de Gràcia aquella Minerva vergonyosa.

EL MONUMENT A MOSSÈN CINTO

també ha estat atacat per la virulència antiafrentista i antiestètica. Fa poc la gran majoria de la premsa barcelonina s'ocupà d'un cas que ataca directament la seva perspectiva, ja de si dolenta.

per fer dues festes majors". Ja ho deia el gran Peius; una cosa és la cultura i una altra l'agricultura.

La setmana passada dellem, en aquesta mateixa secció, que el senyor Vega, governador de Lleida, en té una de pensada que l'ha de cobrir d'immortalitat: donar la batalla a Francesc Macià, a Borges Blanques.

Es molt possible—gairebé ho afirmariem—que en el fons de tot en aquest lamentable afer de Borges hi juguin interessos electorals. Potser qualsevol dia n'hauriem de parlar seriósament.

Nosaltres tenim notícies de bona font—amb les quals ha coincidit un diari del vespre—que el duc d'Almenara Alta (un nom elevadíssim, pel que es veu) pensa presentar la seva candidatura per Borges contra Macià.

D'un petit propietari amb sota-barba: "Més m'estimo una "patada" que no pas un llibre". D'un altre senyor: "En un poble no hi ha cap necessitat d'haver-hi un Ateneu. No s'hi aprèn res més que de tenir idees perquè després els siguin a la premsa". D'un aspirant a "líder": "Amb els diners que ens roba l'Ateneu en conferències i en llibres, en tindríem

Es tracta de la construcció d'un edifici que, al marge del que assenyalen les disposicions municipals, desferà d'una manera lamentable la seva perspectiva. Malgrat de la protesta dels veïns d'aquella barriada i de la de tots els ciutadans conscients, les obres continuen.

¿Per què no s'ha procurat evitar aquest nou atac al bon gust ara que s'hi ara a temps? ¿De qui és la culpa d'aquesta negligència intolerable?

Cal, senyors regidors de l'Ajuntament de Barcelona, evitar aquesta delictes que d'una manera tan directa ataquen la perfecta urbanització de la ciutat. Brem a temps d'evitar una altra imperfecció d'ordre ornamental i, no obstant, s'ha permès, no sabem per què, i ens interessaria saber-ho, l'existència d'un edifici antireglamentari. ¿Es que els interessos particulars d'un senyor determinen tenen més importància que els de la ciutat mateixa?

Ara que encara hi som a temps, valdrà la pena, senyor alcalde, que hi posem remei. Després fóra massa tard i totes les censures, aquestes censures que ja han començat a caure damunt del Municipi, serien merescudes. Cal evitar-ho, en nom de la dignificació artística de la ciutat.

EL PARC DE LA CIUTADELLA

està sense llum. Per què?

Heu-vos ací una altra cosa incomprendible. ¿No fóra possible dotar el parc de la Ciutadella d'una il·luminació potent que permetés als veïns de la gran urbs barcelonina anar a gaudir de l'agradabilíssima temperatura d'aquell indret ideal en aquestes nits caloroses d'estiu? Creiem sincerament que no solament fóra possible, sinó que fóra necessari. Aquesta il·luminació que reclama permetria de celebrar en el seu recinte festes importantíssimes a la nit, i això fóra, indubtablement, un gran guany per a la ciutat.

I ENCARA ALTRES COSES podríem assenyalat en aquesta nota. La manca d'espai ens priva d'ésser més extensos; però en una altra ocasió completarem aquest reportatge ciutadà amb altres coses de tanta o més importància que les que hem anotat.

Caldrà, senyor alcalde; caldrà, senyors regidors de l'Ajuntament de Barcelona, que la depuració artística i estètica de la seva urbanització sigui un fet al més aviat mil·lo. Hauré d'insistir?

MANUEL VALLEDEPERE

vestits a te m m sense fiador

LA CASA QUE DONA MES FACILITATS DE :: :: PAGAMENT :: ::
Telèfon número 12446

40-VIA LAIETANA-40

Restaurant Riera

Passadg de Gràcia, 100
COBERT RECLAM A CINC PESETES TOT COMPRES
Espléndid servei a la carta.
Preus econòmics. Se serveixen les famoses sarrasas WALB.
HEIM de Baviera

Maison Dorée
Café - Brasserie - Restaurant - Saló de Te
PLAÇA DE CATALUNYA, NUMERO 7

DEMANEU ARREU
LA MILLOR CERVESA ALEMANYA
WALSHEIM
ARRIBADA DE BAVIERA A BASE DE FRED
NI PASTEURITZADA, NI ALCOHOLITZADA
Agent per a Catalunya: Josep Llobera, Gorts, 515. Telèfon 31672

reflector

La censura ha passat per aquest número

Armentera, a la plana empordanesa, és un poble obert i simpàtic, gràvid de vibracions liberals. Ha volgut escoltar, ja sota a dictadura, totes les veus autoritzades de l'esquerra. I avui el seu Ateneu modèlic, fogar de revolta, prossegueix el seu possible amb més delit la campanya ciutadana.

Els elements dretistes locals combaten amb fúria la tasca de l'Ateneu. I, per vergonya d'aquests dretistes, desenrollen la tasca de proclimitisme sota una màscara esportiva. Un club de futbol els fa de tapadora.

Fer de l'esport fogar de ciutadania, com pretenen i fem nosaltres, seguint l'exemple bell dels esportistes de tot el món, és interpretar la missió veritable del bon esport. Però fer-la servir de tapabruta per por de donar la cara, demostra, només, un esperit farsaiac i una confiança miguadíssima en la valor moral dels propis ideals.

Antologia local d'Armentera. Donem a continuació algunes d'elles gairebé lapidàries—o lapidables—de certa reaccionaris locals.

Del mestre (no pas precisament de pedagog, pel que es veu): "No val la pena d'ésser republicà. Al capdavant el Rei no ens costa més de quinze cèntims per barba".

D'un senyor: "Si els futbolistes volen ésser "burros", que n'han de fer (ell ho deia més fort) els ateneïstes".

D'un petit propietari amb sota-barba: "Més m'estimo una "patada" que no pas un llibre".

D'un altre senyor: "En un poble no hi ha cap necessitat d'haver-hi un Ateneu. No s'hi aprèn res més que de tenir idees perquè després els siguin a la premsa".

D'un aspirant a "líder": "Amb els diners que ens roba l'Ateneu en conferències i en llibres, en tindríem

En aixecar-se de taula coincidiren els dos grups al guarda-roba. Però l'Estelrich, home de situacions—futur diplomàtic—donà uns copets a l'espallata a Bofill i Mates, abillat amb vestit d'esport:

—Vós ja aneu vestit de militar, Bofill!

I Bofill, amb aquella rialleta característica:

—No, és un vestit de gabardina impermeabilitzada perquè no em passin les al·lusions que em fan...

Juan els monàrques catalans no havien descobert encara la ploma d'oca de Josep Pla, aquest exercici, com tots recordareu, de reaccionari terrible. La facceta que anem a relatar data d'aquella època.

Un dia el jove Pla es veié sol·licitat per un col·leccionador d'autògrafs. Volla unes paraules per al seu àlbum, però precisament a condició que fossin en vers. Tots els autògrafs ja col·leccionats ho eren, d'acord amb la seva dèria molt respectable. Per altra banda, el col·leccionador no era pas exigent: un simple vers de redolli ja el satisfia.

Però el jove Pla, entre moltes altres incapacitats unànimement reconegudes, té la de no saber fer versos, ni de redolli. Tanmateix, la pàgina d'àlbum en blanc el va inspirar de seguida: transcriví de cap a cap "La vaca cega", i signà amb el seu nom.

Copes Esport
Relloges per a esportius
EL REGULADOR
Rambla de les Flors, 37 - Carme, 1

la rambla de catalunya

(esport i ciutadania)

MOMOTOMBO
CAFES TORRATS
Oficines i magatzem:
Homer, núm. 56. — SANT GERVASI
Telèfon 71964

LA CURIOSA COINCIDENCIA

La Premsa diària haurà informat els nostres lectors de la curiosa coincidència — sovint repetida — entre els regidors regionalistes, lerrouxistes i contribuents, en l'aprovació del dictamen de pròrroga, per deu anys, del servei de neteja pública de Barcelona, a favor de l'empresa — és que aquesta empresa té Barcelona monopolitzada? — "Fomento de Obras y Construcciones".

Un afer de l'enorme transcendència econòmica i urbana d'aquest ha estat, només, a l'Ajuntament d'interès de Barcelona, la fiscalització — i finalment la digna oposició — dels regidors d'Acció Catalana, senyors Massot, Martí Este, Barbey, Puig Estève i Nicolau d'Oliver.

Contràriament, els senyors Cararach, Santamaría i Maynés, ajudats per tres o quatre contribuents, s'han convertit en paladins consistorials — singularment coratjosos — de l'empresa en qüestió i de la pròrroga de referència. De la pròrroga que, aquest any sol, costarà a la ciutat prop de deu milions — 10.000.000 — de pessetes!

A L'ENTENDRE DEL SENYOR SANTAMARIA L'AJUNTAMENT NO ES INTERI QUE DIMONII

Pel que sembla, l'opinió del senyor Santamaría — que ja dona la mesura, força exacta, de com entenen certes persones la voluntat popular — té innombrables adeptes a la Corporació municipal de Barcelona.

I perquè "no és interí", una fortíssima majoria de l'actual Ajuntament — regionalistes, lerrouxistes i contribuents (inefable senyor Pich!) — es creu amb capacitat jurídica i amb responsabilitat popular suficient per comprometre la ciutat de Barcelona, per deu anys, en un contracte que costa una formidable quantitat de milions i que no representa, absolutament, cap garantia per als importantíssims serveis de neteja pública d'una ciutat com la capital de Catalunya.

I perquè "no és interí", no es digna ni prendre en compte una encertadíssima esmena dels regidors d'Acció Catalana, orientada a l'evitació d'un compromís semblant, per tal que els Ajuntaments d'elecció popular es trobessin — de venir algun dia — amb prou llibertat d'acció per a resoldre, "en nom de la Barcelona que els hagués portat al Consistori", un afer d'aquesta importància.

I perquè "no és interí", aquesta majoria de regionalistes, lerrouxistes i contribuents s'oposa a que la Junta de Lletrats i la del Col·legi d'Advocats dictaminin sobre la interpretació que cal donar a l'article 48 — obscur i vague — del contracte entre "Fomento de Obras y Construcciones" i l'Ajuntament, INTERPRETACIÓ QUE POT REPRESENTAR

L'Ajuntament de Barcelona ha aprovat — amb el vot en contra dels regidors d'Acció Catalana — la pròrroga, per deu anys, d'un contracte de serveis de neteja cars, desorganitzats i dolents

LA CURIOSA COINCIDENCIA ENTRE REGIONALISTES, LERROUXISTES I CONTRIBUENTS A FAVOR D'UNA EMPRESA. — LA BRUTICIA DELS CARRERS BARCELONINS I LA PRESENCIA DE VEHICLES ANACRONICS I ANTIHIGIENICS, COSTARA ENGUANY A LA CIUTAT DEU MILIONS DE PESSETES

SENTAR, EN UN MOMENT DONAT, UNA DIFERENCIA DE 3.000.000 DE PESSETES A FAVOR O EN CONTRA DEL MUNICIPI.

I perquè "no és interí" es fa passar el dictamen poc menys que desapercebut — a despit de la seva evident transcendència —; no s'informa com cal els senyors de la Comissió d'Higiene i Sanitat del Municipi, que foren convocats sense que l'afer de la pròrroga dels serveis de neteja constés a l'ordre del dia, i es fa constar al peu de l'expedient, firmat pel senyor Cararach, que la Comissió d'Higiene acordà aprovar les condicions de pròrroga que ofería el "Fomento" quan, en aquella data, no solament no s'havia parlat de condicions sinó "que ni s'havia parlat encara de pròrroga". La reunió de la Comissió fou el dia 17 de juliol, i fins al dia 21 els tècnics no formularen les possibilitats de pròrroga del contracte.

ELS MOTIUS — ¿NO SERA MILLOR EL PRETEXT? — DELS SENYORS CARARACH, SANTAMARIA, MAYNES, ETCETERA, ETC.

Quin és el motiu — els lectors suposaran que és molt poderós — que obliga a la coalició regionalista-lerrouxista- contribuents, a defensar i a votar la no-rescissió del contracte i la seva pròrroga per deu anys més? Aquest: la suposada incapacitat per part de l'Ajuntament, d'abonar, com a indemnització, el valor de tot el material i locals que la Companyia monopolitzadora dels serveis de neteja posseeix, segons clàusula del contracte.

Ara bé: quin és el valor d'aquest material, locals, terrenys, etc., de la Companyia? Depèn. Segons el senyor Cararach, constituït en àrbitre de la qüestió, 6.055.320 pessetes. Se-

Un carrer barceloní, tocant les Rambles — Una mostra — fastigosa i trista — dels serveis de neteja de la ciutat de Barcelona (Fot. Torrents)

gona l'exacta interpretació de la clàusula del conveni signat entre l'Ajuntament i la Companyia, que fa referència a aquest tràmit — el famós article 38 — és molt possible que la quantitat que ara serveix de "papi" quedés reduïda a gairebé la meitat. De calcular el valor dels locals i terrenys de la Companyia al seu preu actual o, calcular-los — tal com estipula, de fet, l'esmentat famós article — al preu del dia que el contracte començà a regir — any 1915 —, la diferència ha d'ésser enorme.

Doncs, no senyor! No solament no ho veu, no ho vol veure, així la

coalició regionalista-lerrouxista- contribuents, de l'Ajuntament, sinó que vota en contra de la proposició presentada pels regidors d'Acció Catalana, relativa a que, com a qüestió prèvia, la interpretació d'aquest article 38 ("lleixis" tres milions de pessetes de diferència) sigui sotmesa a la Junta de Caps Lletrats i a la de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.

I quin estrany interès és, doncs, el d'aquests senyors a exhibir, costi el que costi, l'espantall d'una indemnització de sis milions i votar, per aquest motiu, la pròrroga per deu anys d'un servei de neteja que cos-

ta quantitats fantàstiques a la ciutat de Barcelona (molt més grosses que les de gairebé totes les ciutats d'Europa d'igual categoria) i manté una gran part dels carrers de la ciutat en un estat vergonyós de brutícia i d'abandonament?

Quin rar afany és, doncs, aquest de votar, contra totes les garanties demanades per una minoria amb consciència del lloc que ocupa i de la responsabilitat que aquest lloc significa, un compromís que, durant deu anys ha de lligar i pesar enormement sobre els interessos d'una ciutat "que no els ha conferit cap atribució, encara que el senyor San-

tamaría sigui capaç de creure-s'ho?"

Qui és el senyor Cararach per constituir-se en àrbitre d'un afer de competència exclusiva dels pèrits, i partir la diferència entre la quantitat exigida com a indemnització per l'Empresa — en cas de rescissió del contracte — i la fixada pels tècnics municipals?

I, encara, quins mèrits són els del "Fomento de Obras y Construcciones" perquè el facin creditor a la confiança del Municipi en lliurar-li, com si tal cosa, l'exclusiva de la neteja pública de la nostra ciutat? Quins mèrits són els d'aquesta empresa perquè, amb una curiosíssima unanimitat, els pseudo-regidors regionalistes, lerrouxistes i contribuents surtin a la seva defensa, en ple consistori, amb un coratge inesperat i inflexible?

Com ha anat això?

ELE MERITS DEL "FOMENTO"

Durant els quinze anys de servei de neteja — "pagats fabulosament bé" — els ciutadans de Barcelona hem pogut veure els nostres carrers, els nostres suburbis, els nostres molls. Hem pogut veure — i podem veure encara — la brutícia acumulada pels carrers, en grans pilotes infectes, en fastigosos caus de malaltia i de descurança. Hem pogut veure les mosques i els gossos i els gats rabejar-se en els veritables femers amuntegats en els barris humils, especialment en els carrers d'aquest pobre barri xinès que no veien, que no veuen, de vegades durant dies i dies, els funcionaris de l'empresa encarregada de la neteja de la ciutat.

Hem pogut veure — i podem veure — aquests lamentables vehicles que circulen a tothora pels carrers de Barcelona — per tots els carrers! — que es dediquen, no a recollir, sinó a escampar la brutícia i la malaltia per la ciutat.

Hem pogut veure — i podem veure — aquesta curiosa manipulació dels encarregats de recollir la brutícia, que consisteix a abocar la porqueria del recipient a la senalla i de la senalla al carro, amb una prèvia escampadissa de brutícia infecta damunt la voravia, el carrer i, si s'escau, damunt l'esquina del ciutadà que ha tingut el desencert de passar.

Hem pogut veure, més ben dit, hem pogut observar — a qualsevol carrer i a qualsevol hora del dia i de la nit — la pudor insuportable dels carros de l'empresa, que circulen tranquil·lament per la ciutat sense cap precaució d'ordre sanitari: veritables femers ambulants despatxats que ofereixen un trist espectacle de desídia i de brutícia als ulls del viant.

Hem pogut veure tot això, en quinze anys. Tot això i alguna cosa més. I ho podem veure encara, cada dia. Tots els ciutadans de Barcelona en són testimonis.

A una empresa així, l'Ajuntament de Barcelona — amb l'oposició dels dignes regidors d'Acció Catalana — li ha renovat la confiança per deu anys. A una empresa així, que costa a la ciutat, aquest any sol, prop de 10.000.000 de pessetes. A una empresa així, que s'ha mostrat diguem-ne incapacitada — una cosa o altra hem de dir — per realitzar els importants serveis de neteja que una ciutat europea com Barcelona exigeix. A una empresa així que, constituïda en senyora i majora de la ciutat, pogué obligar tots els veïns de Barcelona, en un moment donat, a adquirir recipients especials per a dipositar l'escombraria quan havien d'ésser els veïns els que exigissin a l'empresa el canvi de tot el material i la prohibició d'escampar per la ciutat la brutícia i els microbis.

LA RAMBLA DE CATALUNYA, en felicitat i subratllant la noble actitud dels regidors d'Acció Catalana, protesta energèticament del greu acord d'aquest Municipi que no ostenta la representació de ningú, d'aquest Municipi que no podia comprometre així la llibertat d'acció de la ciutat, d'aquest Municipi que, anant ja molt lluny, no havia de fer altra cosa que acordar una pròrroga provisional i condicionada; d'aquest Municipi que en forma desconsiderada, incorrecta i no gens clara — diguem-ho d'una vegada — UTILITZA ELS MILIONS DE LA CIUTAT PER PAGAR, A PREU D'OR, SERVEIS TAN INSUFICIENTS I RUDIMENTARIS COM EL DE LA NETEJA PUBLICA.

I prou, per avui. Prou ens caldrà, molt aviat, insistir en aquest afer.

J. M. MASSIP

Les enquestes de LA RAMBLA

¿Quin és el vostre pensament davant les eleccions que anuncia el Govern Berenguer?

Encara que visc molt intensament l'actual moment polític, no em suggereix el tema electoral. Tot just si m'interessa. No encerto a explicar-me que cap partit anti-dinàstic,

als set anys cabals de dictadura i davant l'estat del país, concentrí el seu ardor en les eleccions.

El Parlament, en les circumstàncies i pels mitjans en què va a ésser

convocat — si finalment es convoca — serà molt interior a aquells altres anteriors a 1935, que decepcionaren el país. Avui, a Espanya, només és desitjable un Parlament encarregat d'estructurar i perfilar un nou règim prèviament conquistat al carrer. Altra cosa, no val la pena. Perquè pensar que de les Corts, tal com es pensen, és a dir, en forma de suplement a la grotesca Assembla Consultiva, sortirà la transformació anhelada, és incórrer en puerils canidesses que si en el cel serveix per ingressar en els rengles angèlics, ací, a la terra, constitueix un peccat contra la perspicàcia, qualitat indispensable en política. I fer creure a la gent que en aquestes Corts es donarà efectivitat a les tremendes responsabilitats de tota mena concretes durant l'incabable període dictatorial, equival a cultivar un engany palès. Fàcilment s'entendria el procediment dilatori i ineficaz: es constitueixen una o diverses Comissions investigadores, es difereix tot el que sigui possible la missió depuradora amb el magnífic afany de guanyar temps i a anar vivint!

Només trobo útils les eleccions — parlo, naturalment, des d'un mirador esquerrà — en l'agitació que puguin promoure la campanya de propaganda electoral i la pròpia acció parlamentària, però àdhuc sumats

els efectes de l'una i de l'altra no seran prou a crear estats d'efervescència superiors als que se'n han vingut oferint durant aquest any d'ença que va caure Primo de Rivera. Perquè el temps actua de sedant i la crítica política perd virulència quan enfoca successos que, per la seva llunyania, tenen ja certa patina d'història i l'actualitat — múltiple, heterogènia, variada — els desplaça de plans preferents per a l'atenció pública. I si no hem sabut aprofitar aquests preciosos instants, quina fe tindrem en la utilització de situacions més blanques, menys dramàtiques?

Si s'arriba a les Corts sense que els partits d'esquerra hagin intentat, si més no, l'empresa que les hi assignen els seus cognoms i els hi imposa ara — precisament ara — la situació del país, els seus homes arribaran a la tribuna parlamentària amb minva considerable en el seu prestigi, amb disminució notòria de la seva autoritat, exposant-se a que l'opinió pública aculli les seves actituds amb ganyotes de menyspreu en contemplar el còmic afany de destruir, amb esforços merament verbalístics, allò l'estendiment del qual requereix una altra mena d'energies. Si l'intent a què alludeixo s'hagués realitzat, seria fructífer nus

Pujol i Font, en la seva declaració pels fets de la Presó, sembla que va citar com a testimonis els nostres companys Aiguader, Granier, Massip, Perelló, etcètera.

¿Per què no se'ls crida a declarar?

i tot el seu fracàs. Els partits antimonàrquics i els seus homes directius no patirien en el seu prestigi per establir-se contra l'impossibilitat, però perjudicial? En no explorar, tan sols, les possibilitats, hauran començat a adquirir ells responsabilitats pròpies per no decidir-se a obrir l'únic camí que tenen les alenques, aquelles que de tant es parla, es parla i es parla, amb risc que la seva declamació prengui l'aire fatigós d'una sonsònia.

Si fos factible la unanimitat en les agrupacions d'esquerra, jo seria partidari resolt de l'abstenció parlamentària. Sense la unanimitat — i hi ha senyals de sobres de que no s'aconsegueix —, la posició abstencionista té dos perills: primer, que el debat al seu voltant entre les mateixes esquerres arribi a adquirir aquest to estúpidesment abrat que es dona en el nostre camp a l'examen de discrepàncies mínimes sobre les quals el silenci i no el soroll injuriós serien avui la millor tàctica; i, segon, que adscrits al postulat d'abstenció les personalitats de major sensibilitat política i, per tant, les més capacitades, consideressin que una conseqüència lògica de la seva actitud havia d'ésser eliminar-se ells de les lluites parlamentàries, amb la qual cosa es podria fer el joc a qui, davant l'eventualitat de Corts, corren preocupats en l'estudi de trijocs vells i nous precisament per a impedir l'entrada d'aquests homes al Parlament.

L'abstenció fóra magnífica amb dues condicions: la unanimitat i el propòsit ferm de coordinar i llançar conjuntament contra l'objectiu comú les energies de tots els adversaris del règim. Perquè, d'altra manera, l'abstenció, en parcialitzar-se, farà més perfecta la ficció parlamentària i servirà per barrar l'altre pas.

INDALECIO PRIETO

Llegiu i propagueu LA RAMBLA DE CATALUNYA

AMNISTIA, ENCARA!
(per Helios Gómez)

INDALECIO PRIETO

(per Helios Gómez)